

Mi a belső visszaélés-bejelentési rendszer?

A MOKK a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Bejelentővédelmi törvény) szerinti belső visszaélés-bejelentési rendszert a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 68/A. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint működteti a közjegyzők, illetve közjegyzői irodák részére.

Mit lehet a belső visszaélés-bejelentési rendszerbe bejelenteni?

A belső visszaélés-bejelentési rendszerbe jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményre vagy mulasztásra, illetve egyéb visszaélésre vonatkozó információt lehet bejelenteni.

Ki tehet bejelentést?

A belső visszaélés-bejelentési rendszerbe bejelentést tehet:

- a. a foglalkoztató által foglalkoztatott,
- b. az a foglalkoztatott, akinek a foglalkoztatónál fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszonya megszűnt,
- c. a foglalkoztatóval foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött,
- d. az egyéni vállalkozó, az egyéni cég, ha a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolatban áll,
- e. a foglalkoztató tekintetében tulajdonosi részesedéssel rendelkező személy, valamint a foglalkoztató ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személy, ideértve a nem ügyvezető tagot is,
- f. a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárást megkezdett, szerződéses kapcsolatban álló vagy szerződéses kapcsolatban állt vállalkozó, alvállalkozó, beszállító, illetve megbízott felügyelete és irányítása alatt álló személy,
- g. a foglalkoztatónál tevékenységet végző gyakornok és önkéntes,
- h. a foglalkoztatóval a d), e) vagy f) pont szerinti jogviszonyt vagy szerződéses kapcsolatot létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony vagy szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött, és
- i. az a személy, akinek a d), e) vagy f) pont szerinti jogviszonya vagy szerződéses kapcsolata a foglalkoztatóval megszűnt.

Hogyan tehető bejelentés?

A bejelentés megtehető írásban a <https://magyarorszag.hu> oldalra belépve az erre rendszeresített űrlapon.

Az űrlap megtalálható a <https://magyarorszag.hu> lap bal oldalsó menüjének 'KÖZIGAZGATÁS, JOG' menüpontjában a 'KÉRELEM BENYÚJTÁSA' menüpont alatt.

A rendszer más üzenetekhez hasonlóan csatolja a feltöltési és letöltési igazolásokat és az üzenetek visszakereshetők.

A bejelentést szóban a +36-1-489-48-80 telefonszámon lehet megtenni.

Hogyan zajlik a bejelentés kivizsgálása?

A MOKK a bejelentésben foglaltakat a körülmények által lehetővé tett legrövidebb időn belül, de legfeljebb a bejelentés beérkezésétől számított harminc napon belül kivizsgálja. A kivizsgálás határideje különösen indokolt esetben – a bejelentő egyidejű tájékoztatása mellett – meghosszabbítható, azonban a bejelentés kivizsgálásának határideje a meghosszabbítás esetén sem haladhatja meg a három hónapot.

A bejelentés kivizsgálása során a MOKK kapcsolatot tart a bejelentővel, ennek keretében a bejelentés kiegészítésére, pontosítására, a tényállás tisztázására, valamint további információk rendelkezésre bocsátására hívhatja fel a bejelentőt.

A bejelentés kivizsgálása során a MOKK értékeli a bejelentésben foglalt körülmények helytállóságát és meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek alkalmasak a visszaélések orvoslására.

A bejelentés kivizsgálása mellőzhető, ha

- a bejelentést azonosíthatatlan bejelentő tette meg,
- a bejelentést nem a törvény szerint erre jogosult személy tette meg,
- a bejelentés ugyanazon bejelentő által tett ismételt, a korábbi bejelentéssel azonos tartalmú bejelentés, illetve
- a közérdek vagy a nyomós magánérdek sérelme a bejelentésben érintett természetes személy, illetve jogi személy jogainak a bejelentés kivizsgálásából eredő korlátozásával nem állna arányban.

A MOKK a bejelentés kivizsgálásáról vagy annak mellőzéséről és a mellőzés indokáról, a bejelentés kivizsgálásának az eredményéről, a megtett vagy tervezett intézkedésekről a bejelentőt írásban tájékoztatja.

A bejelentésben érintett személyt a MOKK a vizsgálat megkezdésekor részletesen tájékoztatja a bejelentésről, a személyes adatai védelmével kapcsolatban őt megillető jogairól, valamint az adatai kezelésére vonatkozó szabályokról. A tisztességes eljárás követelményének megfelelően biztosítja, hogy a bejelentésben érintett személy a bejelentéssel kapcsolatos álláspontját jogi képviselője útján is kifejtse, és azt bizonyítékokkal támassza alá.

Adatvédelem

A MOKK a bejelentőnek, annak a személynek, akinek a magatartása vagy mulasztása a bejelentésre okot adott, és annak a személynek, aki a bejelentésben foglaltakról érdemi információval rendelkezhet, a bejelentés kivizsgálásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatait kizárólag a bejelentés kivizsgálása és a bejelentés tárgyát képező magatartás orvoslása vagy megszüntetése céljából kezeli.

A bejelentést kivizsgáló személyek a vizsgálat lezárásáig vagy a vizsgálat eredményeképpen történő formális felelősségre vonás kezdeményezéséig a bejelentés tartalmára és a bejelentésben érintett személyre vonatkozó információkat – a bejelentésben érintett személy tájékoztatásán túl – a foglalkoztató más szervezeti egységével vagy munkatársával a vizsgálat lefolytatásához feltétlenül szükséges mértékben oszthatják meg.

Ha a bejelentés természetes személyre vonatkozik, az e természetes személyt megillető, a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti, a tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való joga

gyakorlása során a bejelentő személyes adatai nem tehetők megismerhetővé a tájékoztatást kérő személy számára.

Bejelentővédelem

A bejelentővédelem tartalmaként a bejelentő számára minden hátrányos intézkedés, amelyre a bejelentés jogszerű megtétele miatt kerül sor, és amelyet a bejelentés alapjául szolgáló jogviszonnyal vagy kapcsolattal összefüggésben valósítanak meg jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne. Továbbá minden, a bejelentő tulajdonában álló jogalany vagy a bejelentővel foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban vagy más, szerződéses jogviszonyban álló jogalany sérelmére hozott hátrányos intézkedés, amelyre a bejelentés jogszerű megtétele miatt kerül sor, jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne. A hátrányos intézkedéseket a törvény 20. § (2) bekezdése határozza meg. A hátrányos intézkedéssel összefüggő hatósági vagy bírósági eljárás során – ha a bejelentő a bejelentés megtétele jogszerűségét bizonyítja – vélelmezni kell, hogy a hátrányos intézkedésre a bejelentés jogszerű megtétele miatt került sor, és a hátrányos intézkedést hozó személyt terheli annak bizonyítása, hogy a hátrányos intézkedés megtételére alapos indokkal és nem a bejelentés jogszerű megtétele miatt került sor.

A Bejelentővédelmi törvény szerinti bejelentővédelem kizárólag akkor tehető ki a bejelentőre, ha a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a Bejelentővédelmi törvény 1. és 2. sz. mellékletében felsorolt európai uniós jogi aktusok vagy azok végrehajtását, az azoknak való megfelelést biztosító jogszabályi rendelkezések hatálya alá tartozik vagy a bejelentő alappal feltételezi ezt.

A Bejelentővédelmi törvény 49. §-a határozza meg, mely személyeket illet meg a bejelentővédelem.

A bejelentés jogszerű, ha a Bejelentővédelmi törvény 45-47. §-ban foglaltaknak megfelel.

A bejelentővédelem nem illeti meg a bejelentőt a Bejelentővédelmi törvény 48. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben.

Az állam a bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.

A bejelentő mentesülése

A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentő nem tekinthető a törvény által védett titok nyilvánosságra hozatalával összefüggő korlátozást vagy más, az információfelfedésre vonatkozó jogszabályi korlátozást megszegőnek, és az ilyen bejelentés tekintetében nem terheli felelősség, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentőt nem terheli felelősség a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés tekintetében, kivéve, ha a bejelentő az információk megszerzésével vagy az azokhoz való hozzáféréssel bűncselekményt követett el.

A bejelentő a bejelentés jogszerű megtételéért nem vonható felelősségre, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

A bejelentő a fentiekre valamennyi hatósági vagy bírósági eljárás során – a bejelentés megtétele jogszerűségének bizonyítása mellett – hivatkozhat.

Egyéb eljárások

Az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek részére panasz és közérdekű bejelentés tehető. A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat. A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat. A közérdekű bejelentések megtételére és nyilvántartására szolgáló elektronikus rendszer üzemeltetéséről az alapvető jogok biztosa gondoskodik.

A Bejelentővédelmi törvénynek megfelelően belső visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre, mint foglalkoztató

- az állami szerv,
- a helyi önkormányzat,
- állami szerv vagy helyi önkormányzat irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szerv, vagy
- az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában vagy az előző pontokban meghatározottak tulajdonosi joggyakorlása alatt álló szervezet, gazdasági társaság.

A Bejelentővédelmi törvény 32. § (1) bekezdésében meghatározott szervek elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert kötelesek létrehozni.